

Отже, цифрові трансформації бізнесу являють собою величезний потенціал для підприємств у сучасному світі. Тренди, такі як штучний інтелект, машинне навчання та цифрові платформи, створюють нові можливості та перспективи для покращення ефективності та конкурентоспроможності. Проте успіх цифрової трансформації залежить від правильного розуміння її цілей та стратегії, а також готовності адаптуватися до змін. Рекомендується інвестувати у розвиток цифрових навичок менеджменту задля зміни та покращення бізнес-процесів, моделей та стратегій досягнення конкурентних переваг та покращення результатів. Ключовими інструментами перспективних цифрових трансформацій бізнесу є штучний інтелект (ІІ), машинне навчання, автоматизація бізнес-процесів, цифрові платформи, Big Data аналітика, інтернет речей (ІоТ) та блокчейн.

Інформаційні джерела

1. Kashchena N., Nesterenko I. Digitalization of the innovative development management information service of the enterprise. *Mechanisms for ensuring innovative development of entrepreneurship: monograph*. Tallinn: Teadmus OÜ, 2022. P. 238–254. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua//handle/123456789/31559>

УДК 657.1.012

Н.Б. Кащена, д-р екон. наук, проф. (ДБТУ, Харків)

Л.М. Янчева, канд. екон. наук, проф. (ДБТУ, Харків)

ЦИФРОВІ РІШЕННЯ В ОБЛІКУ І ФІНАНСАХ

Невіддільним і надпотужним процесом розвитку сучасного суспільства, що через інтеграцію цифрових технологій у всі його сфери тригерує цифрові зміни бізнес-моделей і стратегій суб'єктів підприємницької діяльності, є цифровізація. Під впливом цифровізації змінюється професійний ландшафт управління бізнесом та ускладнюються завдання, які потрібно вирішувати, формуються нові вимоги до навичок фахівців. Адаптація до цифрових змін актуалізує дослідження інструментів цифрової трансформації та напрямів використання цифрових рішень в роботі CAO (Chief Accounting Officer) та CFO (Chief Financial Officer).

Представники вищого керівництва підприємства, відповідальні за всі аспекти бухгалтерської роботи, звітність, фінансовий аналіз і планування та управління фінансовими потоками бізнесу мають

бажати і бути готовими до цифрової трансформації, до вдалого використання новітніх інструментів і технології для покращення якості своєї роботи.

За даними [1–3] найчастіше фінансові фахівці стикаються з традиційними технологіями – такими як цифрові сервіси електронного документообігу, програмне забезпечення бухгалтерського обліку та фінансового аналізу, електронні таблиці Excel або Google Sheet, комплексні рішення автоматизації бізнес-процесів із допомогою сучасних ERP-систем. Та поступово опановують нові інструменти, такі як: штучний інтелект (AI); машинне навчання (ML); хмарні сервіси; блокчейн-технології; бізнес-аналітику; аналіз великих даних (Big Data) тощо, які допомагають підвищити ефективність, зменшити ризики та зекономити час і ресурси при управлінні фінансами та обліком.

Паралельно напрямів використання цифрових технологій в роботі фінансового директора та головного бухгалтера представлено у табл. 1.

Технології штучного інтелекту (AI) змінюють технологічні процеси в обліку та фінансах, забезпечуючи покращення їх продуктивності, точності та аналітичних можливостей, під час:

- автоматизованого (інтелектуального) обслуговування клієнтів – при відповідях на їх запити та надання інформації про рахунки, кредити тощо;

- цифрового відслідковування та обліку транзакцій – у блокчейні та криптовалютах, що сприяє безпеці та автентичності фінансових даних;

- детектування шахрайства та антизахисту – під час виявлення підозрілих фінансових транзакцій та ознак махінацій або витрат, що не мають підстав в бізнес-процесах;

- автоматизованого ведення бухгалтерського обліку – при автоматичній обробці інвойсів, обліку операцій та створення фінансових звітів, що допомагає знизити ризик помилок та збільшити продуктивність роботи бухгалтерів;

- прогнозування та аналітики – при аналізі великих обсягів фінансових даних для прогнозування майбутніх трендів, ризиків та можливостей, що допомагає управлінцям робити більш обґрунтовані фінансові рішення;

- оптимізації запасів – при визначенні оптимального їх розміру та структури, мінімізації витрат та забезпеченні наявності необхідних товарів;

- управління ризиками – при виявленні ризиків фінансових витрат, що допомагає управлінцям приймати заходи з їх уникнення або зменшення.

Таблиця 1 – Паралель використання цифрових рішень в обліку і фінансах

Обов'язки і технології	Фінансовий директор	Головний бухгалтер
Функціональні обов'язки	Управління фінансовими потоками бізнесу, визначення джерел фінансування, фінансове планування та звітування.	Організація та ведення бухгалтерського обліку, складання і подання звітності, забезпечення перерахування податків та зборів, передбачених законодавством.
Штучний інтелект (AI)	Аналіз даних та прогнозування фінансових результатів на основі різних сценаріїв.	Автоматична класифікація транзакцій і рахунків задля підвищення точності обліку та зменшення ручної роботи.
Роботизація процесу автоматизації (RPA)	Автоматизація бізнес-процесів та рутинних завдань: обробка платежів, складання звітів та прогнозування фінансових показників. Автоматичне підвищення кредитних лімітів клієнтів на основі аналізу їхньої платіжної історії	Обробка вхідних рахунків, включаючи їх введення у систему, зіставлення з попередніми рахунками та відправлення на оплату, через що скорочується кількість помилок, пов'язаних з ручним введенням даних.
Бізнес-аналітика (BI)	Аналіз фінансових показників для виявлення тенденцій у фінансовому стані компанії. Прогнозування фінансових потоків, прибутків та збитків на основі історичних даних. Прийняття більш обґрунтованих рішень щодо бюджетування та розподілу ресурсів. Оцінка настроїв клієнтів, проведення досліджень ринку або продукту.	Розробки оптимальних податкових стратегій та мінімізації податкових обов'язків. Підготовка до аудиту – виявлення аномалій та незвичайних витрат, які можуть свідчити про шахрайство або помилки.
Фінтех (фінансові технології)	Спрощення процесу оплати інвесторам та клієнтам. Автоматична оцінка фінансових ризиків та надання рекомендацій щодо їх уникнення.	Швидке отримання платежів від клієнтів та здійснення оплат постачальникам.
Блокчейн	Створення надійної системи відстеження походження активів, таких як цінні папери та криптовалюта, які допоможуть уникнути шахрайства та фальсифікації. Швидкі і безпечні міжнародні розрахунки, що зменшують витрати на операції.	Збереження записів про фінансові операції, що забезпечує їхню незмінність та безпеку даних. Створення смарт-контрактів, які автоматично забезпечують фінансові операції після виконання певних умов, зокрема автоматизації розрахунку зарплати та оплати рахунків.

Отже, синергетичний потенціал соціальних, мобільних, хмарних технологій, технологій аналізу даних, Інтернету речей в сукупності змінює ландшафт інформаційних систем обліку та управління фінансами, і через вдосконалення процесів обробки даних дозволяє зменшувати ризики, забезпечувати точність та вчасність фінансової інформації, підвищуючи тим самим її якість і цінність для управління бізнесом.

Інформаційні джерела

1. Optimize and Prioritize Your Finance Technology Investments. URL: <https://www.gartner.com/en/finance/topics/must-have-finance-technologies>
2. Kashchena N., Nesterenko I. Digitalization of the innovative development management information service of the enterprise. *Mechanisms for ensuring innovative development of entrepreneurship: monograph*. Tallinn: Teadmus OÜ, 2022. P. 238–254. URL: https://api.teadmus.org/storage/published_books/MECHANISMS_FOR_ENSUREING_INNOVATIVE/monograph.pdf
3. Цифрові навички фінансових фахівців у 2023 році: що треба вміти та як опанувати. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/cifrovyie-navyiki-finansovyih-spetsialistov>

УДК 004:65.011.56

Д.С. Котляр, здоб. PhD (*НТУ «ХПИ», Харків*)

СТРАТЕГІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ

Сучасні умови ведення бізнесу характеризуються збільшенням обсягу інформації, яка необхідна для прийняття управлінських рішень. Це зумовлює необхідність імплементації елементів цифровізації на підприємствах з метою полегшення обробки інформації, підготовку кваліфікованих кадрів, а також подекуди значних інвестиційних вливань на розробку та обслуговування даних програм.

Зараз компаніям доступні різноманітні програмні забезпечення, що націлені на управління як основними, так і допоміжними бізнес процесами. Основні виклики, з якими стикаються управлінці при виборі програм є ціна на встановлення та подальше обслуговування; прийняття рішення про розробку власного унікального продукту для продукту чи імплементація вже існуючого на ринку програмного продукту під потреби підприємства; ризики витоку даних та неправильної інтерпретації даних.

До переваг впровадження інформаційних технологій можна віднести наступне: своєчасне прийняття управлінських рішень на